

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การรับข่าวสาร และนำความรู้ไปใช้ เป็นกระบวนการที่สำคัญของบุคคลในทุกสาขาอาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเชื่อ ทศนคติของบุคคลในด้านพฤติกรรมกรับรู้ข่าวสารของบุคคลที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้มีผู้วิจัยพบว่าคนงานในโรงงานที่มีความทันสมัยจะมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้โดยการอ่านสิ่งตีพิมพ์หรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนอยู่เสมอ (Kahl, 1968) ส่วนทางด้านการศึกษาได้มีนักศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรับรู้ข่าวสาร และนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรที่มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนนั้น เป็นบุคคลที่มุ่งมั่นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การติดต่อพบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การไปดูงานหรือไปเยี่ยมชมสถานที่ทดลองการเกษตร การอ่านข่าวสารการเกษตร การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการรับฟังวิทยุเกี่ยวกับเรื่องการเกษตร เป็นต้น (Rogers, 1969; คณิตมานพวงศ์, 2518; บุญธรรม คำพอ, 2520; พงษ์ศักดิ์ อังสิทธิ์, 2526-2527 และ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2529) ส่วนเอนก นิคมภักดี (2520) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรในนิคมสร้างตนเอง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่า เกษตรกรที่ครอบครัวมีฐานะดี จะมีพฤติกรรมกรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนมากกว่าและส่งผลให้มีการรับวิทยาการแผนใหม่เข้ามาใช้ในการเกษตรมากกว่าผู้ที่มีฐานะต่ำ ซึ่งได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ น้อยกว่า นอกจากนี้แล้ว ไพโรจน์ ราชพรหมินทร์ (2520) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับเทคนิคใหม่ทางการเกษตรของชาวเขาเผ่าแม้ว ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปรากฏว่าเกษตรกรชาวเขาเผ่าแม้ว ที่มีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์สูงมีการรับรู้ข่าวสารวิทยาการแผนใหม่จากบุตรหลานที่ไปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และจากพ่อค้าแม่ค้า ที่

เข้าไปทำการค้าขายในหมู่บ้านของเขา ส่งผลให้เขาได้นำความรู้วิธีใหม่ ๆ ไปใช้ในการทำการเกษตรจนได้รับผลดีมากขึ้น

ส่วนด้านพฤติกรรมการรับข่าวสาร และการนำความรู้ของครูไปใช้นั้น ครูสามารถที่จะรับข่าวสารความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการสอนได้หลายลักษณะ ในด้านการรับข่าวสารครูสามารถที่จะรับข่าวสาร ความรู้ใหม่ ๆ ได้โดยการศึกษาต่อเพิ่มเติม การฝึกอบรมสัมมนา การอ่านตำราหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น การรับข่าวสารของครูโดยการศึกษาต่อเพิ่มเติม การศึกษาต่อเพิ่มเติมของครูเป็นการแสวงหาความรู้อย่างหนึ่ง อุตม นวลดี (2524) ได้อธิบายว่า การที่ครูประจำการได้เข้าศึกษาต่อเพิ่มเติมในระดับสูงชันจากวิทยาลัยครูย่อมทำให้ครูได้รับแนวคิดและความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษาซึ่งส่งผลให้ครูสามารถนำมาใช้ปรับปรุงด้านการพัฒนาตนเอง และงานด้านการสอนของตนให้ก้าวหน้าได้

ในด้านการรับรู้ข่าวสาร โดยการอ่านตำราหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ของครูนั้น ได้มีผู้ศึกษาวิจัยและได้ข้อค้นพบดังนี้คือ มนูญ ปิยาวรานนท์ (2516) ได้วิจัยพบว่าครูมีพฤติกรรมการอ่านตำราและสิ่งตีพิมพ์ด้านวิชาการน้อยมาก กล่าวคือมีครูอยู่ประมาณร้อยละ 40 เท่านั้นที่ติดตามอ่านข่าวสารความรู้ทางวิชาการอยู่เสมอ ส่วนผดุง มีสะโลกะ (2516) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพของครูวิทยาศาสตร์และการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญแผนกวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนในจังหวัดพระนคร และธนบุรี ปี 2513 พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ส่วนมากมีความสนใจเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ และมีความสนใจในการอ่านตำราวารสารที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และตำราที่เป็นภาษาต่างประเทศเป็นอันมาก จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า มีความหลากหลายในความตระหนักถึงประโยชน์และพฤติกรรมการอ่านข่าวสารของครูประเภทต่าง ๆ จึงสมควรที่จะได้มีการวิจัยให้ชัดเจนในเรื่องนี้ต่อไป

ส่วนพฤติกรรมการนำความรู้ไปใช้ของครูนั้น จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการนำความรู้วิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ของครูอาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย

ของไทย พบว่าอาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์จะนำความรู้ด้านวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอนและด้านวิธีการสอนใหม่ ๆ ไปใช้ในระดับสูง แต่ความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้น้อยมาก (เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ, 2519) นอกจากนี้ยังได้มีผู้นำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์นำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการเรียนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา พบว่าครูวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษามีการนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ไปพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ครูได้รายงานว่าเป็นการยุ่งยากซับซ้อนมากที่ต้องนำความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ มาสอน และไม่สามารถที่จะคาดหวังผลการสอนได้ (นิมพวรรณ ณ พัทลุง, 2514; มนูญ ปิยาวรณนท์, 2516) ส่วนพฤติกรรมการณ์นำความรู้ไปใช้ของครูประถมศึกษานั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์นำความรู้วิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา พบว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่ตระหนักถึงการนำความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงงานการสอนของตนเท่าที่ควรคือครูประถมศึกษานำความรู้ใหม่ ๆ ทั้งทางด้านเนื้อหา วิชา ทางด้านการสอนหรือนวัตกรรมอื่น ๆ มาใช้ในระดับต่ำ (กรมวิชาการ, 2524; บุญนิตย์ ไวลัฐิก, 2522; สมจิต ชิวรีชา, 2529)

จากผลการวิจัยและแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์รับข่าวสารและการนำความรู้ไปใช้ สรุปได้ว่าบุคคลที่มีการพัฒนาตนเองจะเป็นบุคคลที่กระตือรือร้นในการมุ่งแสวงหาความรู้ข่าวสารต่าง ๆ หรือสิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนาการประกอบอาชีพของตนอยู่เสมอ และพฤติกรรมการณ์รับข่าวสารนั้นจะกระทำได้หลายลักษณะคือ

1. รับข่าวสารจากบุคคลในหมู่บ้าน เช่น เพื่อน บุตรหลานหรือญาติพี่น้อง
2. การติดต่อกับโลกภายนอก เช่น การไปดูลานจากที่ต่าง ๆ
3. การรับรู้จากบุคคลภายนอก เช่น นักวิชาการ การเข้าร่วมการอบรมสัมมนา การรับรู้ข่าวสารจากพ่อค้าแม่ค้า หรือการพบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
4. การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น

จากการอภิปรายเรื่อง การเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์แนวทางใหม่ของการศึกษาในเมือง ในงาน "จุฬา ไฮเทค'91" ผู้ร่วมอภิปรายได้ชี้ให้เห็นถึงโลกของการศึกษาในอนาคตว่าต้องพึ่งพาเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ โดยมีอาจหลีกเลี้ยงได้ส่วนปัญหา เปรมปรีดี ผู้อำนวยการสำนักงานแผน และปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กล่าวถึงจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้กันอยู่ในบ้านเรากว่าวันนี้มีเครื่องเมนเฟรมประมาณ 300 เครื่อง มินิคอมพิวเตอร์ ประมาณ 600 เครื่อง ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าจำนวนคอมพิวเตอร์ในหลายประเทศของเอเชียถึง 3 เท่า ประเทศไทยยังตามหลังประเทศที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการควบคุมโรงงานออกแบบและเพิ่มผลผลิตสินค้า ตลอดจนหาโอกาสในการขยายธุรกิจแบบใหม่ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจำนวนมากและรวดเร็ว ส่วนการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา นั้น นับว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามาก หากคนไทยตื่นตัวในเรื่องนี้ แต่ก็ยังไม่สายที่จะปลุกฝังให้หันมาสนใจศึกษาด้านนี้เสียจริงจั่งตั้งแต่วันนี้

นิสนธิ์ จงตระกูล แห่งคณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือ "จุฬาฯ ซีเอไอ" ได้เล่าถึงข้อดีของการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนว่าทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีด้วยตนเองและพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ และกล่าวว่าการเรียนรู้ในทุกระดับควรเรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นหลัก เพราะหากรอการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์เพียงอย่างเดียวคงจะไม่ทันการแล้ว สำหรับสังคมปัจจุบัน

วิจิตร ศรีสอาน (2536) กล่าวถึงปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนคอมพิวเตอร์ว่า ควรมีมาตรการพิเศษอยู่หลายมาตรการ ประการแรกคือให้ทุนผู้ที่สนใจจะเป็นอาจารย์ไปศึกษาต่อชั้นปริญญาโท และเอก แล้วมีสัญญาให้กลับมาเป็นอาจารย์สาขาคอมพิวเตอร์ ประการที่ 2 คือการจ้างนักวิชาการที่จะมาสอนในอัตราจ้างพิเศษ และประการสุดท้ายคือนอกจากให้มหาวิทยาลัยขยายหลักสูตร เพื่อผลิตคนให้มากขึ้นแล้วทบวงยังตั้งศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์แห่งชาติอีกด้วย

เหตุที่ต้องศึกษาเรื่องคอมพิวเตอร์เนื่องจากเหตุผลที่ว่าในปัจจุบัน คอมพิวเตอร์ได้กลายเป็นสิ่งที่เราสามารถพบเห็นได้ทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา บริษัท

โรงงาน โรงพยาบาล หรือหน่วยราชการต่าง ๆ แม้กระทั่งตามบ้าน เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มีความพลิกผันไปอย่างรวดเร็ว ความนำสมัยในวันนี้ อาจกลายเป็นสิ่งล้าสมัยไปในวันพรุ่งนี้ คนจึงต้องเรียนรู้และพร้อมที่จะซึมซับวิทยาการใหม่ ๆ ที่โหมเข้ามาอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้ (เย็น กุ๊ววรรณ, 2532; สุเมธ แยม่อน, 2535)

เมื่อสภาพในสังคมเปลี่ยนไปดังนี้ ทำให้เกิดการสร้างงานใหม่ ๆ ขึ้นมามากมายมี คนสนใจที่จะศึกษาคอมพิวเตอร์มากขึ้น เพราะต้องรู้จักใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นประโยชน์กับ การทำงาน เนื่องจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ประโยชน์ทำให้ระบบต่าง ๆ ในการทำงาน จำต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ผลกระทบอันเป็นลูกโซ่ดังนี้ ทำให้ความสนใจและความต้องการที่จะ เรียนรู้คอมพิวเตอร์มีมากขึ้น นอกจากผู้ที่จำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทของตัวเองในการทำงาน แล้ว การศึกษาคอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มโอกาสต่าง ๆ และเป็นการเตรียมการก้าวไปสู่สังคม ยุคใหม่ จึงมีความจำเป็นเช่นกัน เพราะการศึกษาต้องนำหน้าและต้องตามให้ทันโลก (วรรณวิภา จำเริญดาร์ศรี, 2521; อาทิตย์ อุไรรัตน์, 2532; เขมา เวสารัชช, 2533) การใช้คอมพิวเตอร์จะช่วยได้มาก ทั้งการบริหารการเรียนการสอน การบริหาร ทางการศึกษาและการวิจัย เพราะในสังคมปัจจุบันควรใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลักเพื่อ พัฒนาศักยภาพของตน (พิสนร์ จงจรกุล, 2534)

จากวัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับ อุดมศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ของทบวงมหาวิทยาลัย นโยบายและมาตรการ ด้านการจัดการศึกษาในข้อ 2.7 มีนโยบาย ปรับปรุงเนื้อหาสาระ ระบบและวิธีการเรียน การสอน เพื่อแก้ปัญหาค่าความสูญเปล่าทางการศึกษาและเพื่อส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีมาตรการข้อ 2.7.3 ให้มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพิ่มขึ้น จากนโยบายหลักและจุดเน้นของแผนอุดม- ศึกษาระยะยาว (พ.ศ. 2533-2547) หลักการแนวนโยบายที่สำคัญของแผนอุดมศึกษา ระยะยาวประกอบด้วยประเด็นสำคัญต่าง ๆ ประเด็นเรื่องคุณภาพและความเป็นเลิศนั้น

ประกอบด้วย การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี นั่นก็คือ จะต้องใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการสื่อสารดาวเทียมและการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ส่วนการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี เป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ งานวิจัยในมหาวิทยาลัยหลายแห่งมีศักยภาพที่ช่วยให้การพึ่งพาตนเองทางด้านเทคโนโลยีมีความเป็นไปได้มากขึ้น

นโยบายของรัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้น ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 7 นี้ คาดว่า โฉมหน้าการอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษาไทยจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมกล่าวคือ มีการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น มีความเสมอภาคในการเข้ารับการศึกษามีสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการเข้าศึกษาต่อในรูปแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ปริมาณของประชาชน ได้รับการศึกษาชั้นปริญญาเพิ่มขึ้น คาดว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมเฉลี่ยปีละ 120,000 คน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดีในสังคมเมืองหลวง ในสังคมชนบท จะมีจุดเน้นการพัฒนาที่ต่างกันและจะเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระยะยาว

ด้วยเหตุที่รัฐบาลมีนโยบายดังกล่าวข้างต้น การที่จะศึกษาการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา จะทำให้ทราบทัศนคติของบัณฑิตในแง่ต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมอันจะนำมาแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมทางด้านการศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

เมื่อพิจารณาลักษณะการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาแล้วพบว่า การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีลักษณะแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาในระดับนี้ก็ยังมีลักษณะทั่วไปบางอย่างร่วมกัน ซึ่ง วิจิตร ศรีสอาน (2523) ได้สรุปไว้ว่ามี 4 ลักษณะคือ

1. การศึกษาที่มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและมีจุดมุ่งหมายหลักที่จะเสริมสร้างความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาใดสาขาหนึ่ง เพื่อเป็นผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่อง

นั้น ๆ

2. การศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัยค้นคว้า โดยการทำวิจัย เรื่องใดเรื่องหนึ่ง และศึกษารายวิชาต่าง ๆ เพียงเพื่อเสริมความรู้ในการทำวิจัยนั้น
3. การศึกษาที่มุ่งเน้นเรื่องวิชาชีพโดยเฉพาะเพื่อยกฐานะทางวิชาชีพและผลิตผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญการในวิชาชีพ
4. การศึกษาที่มุ่งเน้นนักวิชาการที่มีขีดความสามารถทางวิชาการสูงเพื่อเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาของตนได้

การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในระดับสูง สำหรับผู้ที่มีความรู้เฉพาะสาขาเข้ามาศึกษาให้มีความรู้ที่ลึกซึ้ง เชี่ยวชาญยิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาความรู้ที่มีอยู่เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงมีปรัชญาและวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่ง กานดา ณ กลาง (2522) ได้กล่าวถึง หลักปรัชญาทั่วไปของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาว่าไม่ควรเป็นการถ่ายทอดวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องปลุกคนทั้งคนขึ้นมา (Arouse the whole man) และให้พลังกำลังความคิดแก่เขา ให้เขาสนใจที่จะแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะของเขา ดังนั้นความเป็นตัวของตัวเอง ความมีเอกลักษณ์ความลึกซึ้งในการเสาะแสวงหา และความตื่นตัวทั้งหลายจึงเป็นคุณลักษณะประจำของบัณฑิตศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ประชุมสุข อาชวอำรุง (2523) ที่กล่าวว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่ตั้งเดี่ยว ลึกซึ้ง เป็นความชำนาญพิเศษ เป็นขบวนการถ่ายพลังความคิด สืบเสาะแสวงหาวิชาการที่บริสุทธิ์ และปลุกคนเข้าสู่สภาวะที่เป็นเลิศในวิถีทางแห่งปัญญา

นิพนธ์ ศศิธร (2524) กล่าวถึงปรัชญาของบัณฑิตศึกษาว่า ควรมีลักษณะผสมผสานระหว่างปัญญาและความรู้ที่สูงส่ง หรือดำดิ่งลึกซึ้ง (Vertical) กับการมองให้เห็นภาพของสาขาอื่น ๆ ด้วย (Versatile) ดังที่ สุมน อมรวิวัฒน์ (2529) ให้ความเห็นว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับนี้ควรจะเป็นผู้เปลี่ยนแปลงสังคมได้ เป็นนักวิชาการ เป็นนักคิด นักทำ รวมทั้งเป็นผู้รู้แจ้ง เห็นจริงในข้อมูลต่าง ๆ

นอกจากนี้ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาว่า เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาดังต่อไปนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2533)

1. เพื่อสนองความต้องการกำลังคนระดับสูงในสาขาวิชานั้น ๆ
2. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยอาศัยผลการวิจัยค้นคว้าเป็นปัจจัยสำคัญและส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับสูงและเป็นผู้มีจริยธรรม

จากความหมาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความคิดของตนในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้มีความลุ่มลึกและลึกซึ้ง โดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาในลักษณะการเสาะแสวงหาการค้นคว้าการวิจัยอันเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้ใหม่ และความก้าวหน้าทางวิชาการ ทั้งนี้การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผู้นำทางความคิด มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในระดับสูงเพื่อก้าวไปสู่ภาวะแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ

เทคโนโลยีเข้ามาพร้อมกับความเจริญของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มวลมนุษย์โดยตรง (ประหยัด จิระวรพงศ์, 2530) เหตุผลที่ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในวงการศึกษาคือ

1. ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่มีโรงเรียนให้เรียนไม่ได้พอเพียงไม่ทั่วถึงเราจะทำอย่างไร ถ้าเราไม่นำเทคโนโลยีมาใช้
2. พลเมืองต้องการการศึกษามากขึ้นและดีขึ้น เมื่อคนต้องการการศึกษามากขึ้นจึงต้องขยายการศึกษาให้พอเพียงและมีคุณภาพด้วย เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องของการ

ลงทุนทั้งสิ้น จึงเห็นว่าต้องขยายระบบให้สูงขึ้น

3. การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาบุคคล ดังนั้นถ้าประเทศไทยจะเริ่มพัฒนาเศรษฐกิจ และให้คนมีคุณภาพแล้ว ต้องเริ่มพัฒนาที่กำลังคนเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้น จึงต้องนำเทคโนโลยีมาช่วย

4. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจรวดเร็วมาก จะพบว่าคนที่ได้รับการศึกษา และออกจากโรงเรียนไปแล้วจะเริ่มล้มล้มทันที จึงต้องเล่าเรียนตลอดชีวิต ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา ถ้าไม่อาศัยเทคโนโลยี ก็อยู่ไม่ได้

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาด้าน วิชาเทคโนโลยีการศึกษานั้นเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว บทบาทหนึ่งที่จะต้องเป็นก็คือ นักเทคโนโลยีการศึกษา บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาคือตามผลการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

พวงทอง สถิตพงศ์สถาพร (2534) กล่าวว่าบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษา ในฐานะตัวกลางการแพร่กระจายนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา มีดังนี้

1. แนะนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา
2. ให้รายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาและการใช้
3. สาธิตนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา
4. ฝึกอบรมวิธีการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา
5. อำนวยความสะดวกในการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาในชีวิต

ประจำวัน

6. เสริมแรงเป็นระยะหลังยอมรับการใช้ของกลุ่มผู้ใช้นวัตกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520) ได้กำหนดบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาไว้ว่า เป็นผู้ทำ

1. ช่วยกำหนดระบบการผลิตสื่อการสอน
2. วางแผนการผลิตสื่อการสอน

3. วางแผนการใช้สื่อการสอน
4. พิจารณาคุณภาพ ความรู้ เนื้อหาและประสบการณ์

ความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น นักเทคโนโลยีการศึกษาได้พยายามทดลองและนำเทคโนโลยีมาใช้ในเรื่องต่าง ๆ และหนึ่งในจำนวนนั้นคือ การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในงานด้านการบริหารและการวิจัยซึ่งช่วยให้เกิดความรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

การศึกษาสามารถอาศัยสื่อการเรียนการสอนได้หลายวิธี เช่น จากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (Printed materials) ภาพยนตร์ (Film) วิทยุกระจายเสียง (Radio) วิทยุ-โทรทัศน์ (Television) และสื่อเฉพาะกิจหรือสื่อพื้นบ้าน (Folk media)

ในระบบการศึกษา สิ่งพิมพ์เป็นเครื่องมือสร้างองค์กรในระบบงาน ไม่ว่าจะกิจกรรมการเรียนการสอน สรรพตำรา หนังสือเรียน ประมวลเอกสารต่าง ๆ ระบบการประเมินประสิทธิภาพสื่อ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนธนาคารหนังสือคือห้องสมุด ล้วนแล้วแต่ต้องใช้ "สิ่งพิมพ์" เป็นสื่อกลางอันสำคัญถ้าปราศจากซึ่ง "สิ่งพิมพ์" แล้ว ทุกอย่างในโลกจะชะงักงันทันที "สิ่งพิมพ์" สามารถสอดแทรกไปได้ทั่วทุกหัวระแหง และใช้เวลาอันสั้น ทั้งยังเป็นสื่อที่ราคาประหยัด เบาล อ่านได้ทุกเวลาและไม่จำกัดสถานที่ นักปราชญ์ นักวิชาการทุกสาขา ล้วนสามารถใช้สิ่งพิมพ์ถ่ายทอดมรดกทางความคิดไว้ให้อนุชน และอนุชนก็สามารถใช้ "สิ่งพิมพ์" เป็นมูลฐานสำคัญที่จะก้าวต่อไปในอนาคตอย่างมั่นคง

ระบบการศึกษาทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นในระบบหรือนอกระบบ สิ่งพิมพ์มีบทบาทเด่นเป็นพลังที่จะหมุนโลกให้ก้าวไปไกล ในเวลาเดียวกันสิ่งพิมพ์ก็สามารถเป็นสื่อกลางประสานและสรุปสิ่งแวตล้อมทั่วโลกให้มาอยู่ในห้องเรียนทำให้ผู้เรียนได้ท่องเที่ยวในโลกกว้างแห่งวิทยาการ สิ่งพิมพ์เป็นสื่อ "เอนกประสงค์" ที่จะทำให้อิจกรรมการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เทคโนโลยียุคใหม่แห่งสิ่งพิมพ์ ได้สร้างปัจจัยการดำรงชีวิตใหม่ ๆ เกิดนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ วันแล้ววันเล่า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้รวดเร็ว สวยงาม ตระการตา ช่วยชุบชีวิตมนุษย์ให้มีชีวิตชีวาและเป็นพลังอันสำคัญในการทำให้วิทยาการสมัยใหม่ก้าวไปไกลอย่างไม่หยุดยั้ง

นิตยสารก็เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่เป็นสิ่งเพิ่มพูนความรู้แก่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เพราะการศึกษาหาความรู้ของคนไม่ได้มีแต่เฉพาะในระบบเท่านั้นหากแต่อย่างต้องศึกษาจากสิ่งต่าง ๆ อีกมากมายที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นิตยสารเป็นสื่อที่เปลี่ยนแปลงไปตามวาระ เหตุที่นิตยสารมีความสำคัญมากเพราะ

1. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกและสังคม
2. ข้อจำกัดในการให้การศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระบบโรงเรียน
3. ความคิดในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นด้านทรัพยากร

นิตยสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่เข้าถึงผู้อ่าน หาอ่านได้ง่าย ไม่ว่าจะซื้ออ่านเองหรืออ่านตามห้องสมุดก็สะดวก ห้องสมุดทุกแห่งจำเป็นต้องมีนิตยสารเพราะเป็นบริการที่สามารถดึงดูดผู้อ่านให้มาใช้บริการของห้องสมุดได้ดีทีเดียว รัฐจวน อินทรกำแหง (2515) กล่าวถึงความสำคัญของนิตยสารที่มีต่อห้องสมุดว่า "นิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์" จะจำเป็นอย่างไรที่ห้องสมุดจะขาดเสียไม่ได้เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มเติมชีวิตชีวาให้แก่ห้องสมุด เชิญชวนให้คนเข้าห้องสมุดมากขึ้น ด้วยพอใจที่จะอ่านเรื่องราวใหม่ ๆ ต่างรสต่างพรรณณะ ทำให้สามารถก้าวทันกับความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก"

นิตยสารเป็นสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่เป็นสื่อถ่ายทอดสารสนเทศ สื่อให้ความรู้ ให้ความบันเทิงใจและกรให้บริการในการประกาศและโฆษณาต่าง ๆ พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Noah Webster, 1979) ได้ให้คำจำกัดความของนิตยสารว่า หมายถึง "สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกแน่นอน ปกติจะเป็นปกอ่อน อาจจะมีภาพประกอบบ้าง เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องราวและบทความต่าง ๆ โดยผู้เขียนหลายคนและมักจะมีเนื้อที่สำหรับโฆษณาด้วย"

การอ่านเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ได้ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อชีวิตนิสิตนักศึกษา เพราะการอ่านเป็นกิจกรรมของผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเป็นพฤติกรรมที่สำคัญในสังคมที่มีหนังสือเป็นสื่อแสดงความคิด การอ่านเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้รับรู้ความหมาย และเข้าใจความหมายจากสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร การอ่านจึงเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ดังที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523) กล่าวว่า การหาความรู้ในสมัยนี้ ทางที่จะหาได้มากมาย แต่ทางที่สำคัญคือ การอ่านหนังสือ ถ้าเราเป็น

นักอ่านที่ดีและมีหนังสือให้เราอ่านมาก ก็ได้รับความรู้มาก การอ่านจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จ

ชุตินา ลัจจานนท์ (2527) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญที่บุคคลสามารถแสวงหาเพื่อความสำเร็จและความสามารถตลอดชีวิต การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิตทั้งส่วนตัวและการงานจะเห็นได้ว่าในแต่ละวันเราใช้เวลาเพื่อการอ่าน... อ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ จดหมาย คำสั่ง ประกาศ สัญลักษณ์ ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา เป็นที่ยอมรับว่า บุคคลยิ่งอ่านมากเท่าไรก็ยิ่งประสบความสำเร็จในการงานได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความสุนทรีย์อันมีค่ามากเท่านั้น

ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon, 1967) ปรัชญาเมธีชาวอังกฤษผู้หนึ่งกล่าวว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ และรูท สเตรง, คอนลแตนซ์ เอ็ม แมคคัลลัฟ และอาเธอร์ อี แทรกส์เลอร์ (Ruth Strang; Constance M. McCullough and Arthur E. Traxler, 1967) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจะส่งเสริมประสิทธิภาพในการเขียนและการพูดต่อมา การอ่านจึงเป็นทักษะการรับสารเพื่อที่จะส่งสารด้วยการเขียนและการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านประสบการณ์ของผู้ยอมรับนวัตกรรม สุภรณ์ วัชรศิริธรรม (2525) บุรินทร์ บุรัตน์ (2527) ประมวล พุธานนท์ (2529) พบว่า ประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรม ในทางตรงกันข้าม สุวรรณา เอี่ยมสุขวัฒน์ (2528) ชูชาติ บุญชู (2524) ภาวดี ศิริบุรี (2525) รุ่งฟ้า รักษ์วิเชียร (2525) ลุภาภรณ์ ทองเจิม (2527) สมบูรณ์ ลักษณะนุกิจ (2527) พบว่าประสบการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมของครู

ในด้านฐานะทางเศรษฐกิจนั้น สมบูรณ์ ลักษณะนุกิจ (2527) เอื้อจิต ลือบุรณะ (2519) พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมการศึกษาของครู และประมวล พุธานนท์ (2529) ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2533) พบว่า การติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมการศึกษาของครู

ในด้านคุณลักษณะขององค์กรนั้น เอื้อจิต ล้อบุรณะ (2519) ชูชาติ บุญชู (2524) ยุกต์ อาษา (2523) พรพิมล วรติลก (2524) ธิตาดาว ภักดี (2525) พบว่า คุณลักษณะขององค์กรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของครูในด้านทัศนคติ และการจูงใจนั้น รัตนาภรณ์ ธรรมโกศล (2526) พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู

สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน เลิร์นรนต์ (Learned อ้างถึงใน สุมิตร คุณากร, 2520) ให้ข้อสังเกตว่าเมื่อคนเราทำงานในสภาพแวดล้อมที่จำเจเป็นเวลานาน ๆ ก็มักจะมึนงงใจและล้าตาที่แคบ คือ มองและคิดอยู่แต่ในขอบของอดีตที่ผ่านมาเท่านั้น ความคิดหรือการปฏิบัติอะไรที่แปลกใหม่เข้ามาในหน่วยงานจะพิจารณาหรือยอมรับก็ต่อเมื่อ สิ่งเหล่านั้นเหมือนกับสิ่งที่เคยทำมาในอดีต ข้อคิดนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โอซิลลี และฟิช (O'Reilly and Fish, 1976) ได้ศึกษาปัจจัยในตัวบุคคลทางบุคลิกภาพและปัจจัยทางด้านองค์กร พบว่าครูที่ทำงานมาแล้วมากกว่า 3 ปี จะมีแรงต้านการยอมรับนวัตกรรมสูงกว่าครูที่ทำงานน้อยกว่า 3 ปี

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะเห็นได้ว่า การยอมรับนวัตกรรมเกิดขึ้นจากการรับข่าวสารจากสื่อชนิดต่าง ๆ ซึ่งสื่อแต่ละชนิดจะมีผลต่อการยอมรับแตกต่างกันไป และยังแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษารับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ถึงแม้จะไม่สามารถรับรู้เกี่ยวกับทัศนคติ หรือความเชื่อด้วยประสาทสัมผัสห้าแต่เราสามารถเรียนรู้ได้ ด้วยการทำความเข้าใจจากวาจาหรือพฤติกรรมซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตได้ นักจิตวิทยาได้นำแนวคิดนี้ไปวิเคราะห์ทัศนคติและความเชื่อ และมีความเห็นว่า ทัศนคติ ความเชื่อ การรู้หรือจิตสำนึก (Cognition) อารมณ์ความรู้สึก (Affection) และพฤติกรรม (Behavior) ต่างก็สัมพันธ์กันไปในแนวเดียวกัน (Positive Relationship) (อรรพรรณ บิลันธโสภา, 2537)

หากจะศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษานั้น ไม่สามารถติดตามตามพฤติกรรมของผู้รับสารทุกคนได้ แต่สามารถให้ผู้รับสารตอบแบบสอบถามซึ่งแสดงทัศนคติความเชื่อซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความรู้หรือจิตสำนึก อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมได้

ในปัจจุบันมีนิตยสารคอมพิวเตอร์หลายฉบับที่น่าสนใจเสนอเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์การศึกษาไว้อย่างน่าสนใจ การศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาคควรได้รับประโยชน์จากนิตยสารในเรื่องนี้ เพราะเนื้อหาความรู้ในหนังสือเรียนคงจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ไม่มากนัก แต่ถ้าผู้สอนใช้นิตยสารเป็นสื่อช่วยเสริมจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจทางด้านคอมพิวเตอร์มากขึ้น เพราะผู้เรียนเองก็ชอบอ่านนิตยสารอยู่แล้ว ดังนั้นหากเราศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาแล้วคงจะเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้ของนิสิตต่อไป

โลกปัจจุบันเป็นโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านวัตถุ เทคโนโลยี ความนึกคิด และจิตใจของมนุษย์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ในโลกจะต้องสนใจการอ่านเพื่อจะได้ติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าได้ทันเหตุการณ์ ศิริพร ลิ้มตระกูล (2528) กล่าวว่า การอ่านเปรียบเหมือนลมหายใจที่จำเป็นของชีวิตทีเดียว ยิ่งในโลกปัจจุบันที่เรียกว่า ยุคข่าวสาร (Information Age) ด้วยแล้ว การอ่านที่มีประสิทธิภาพของคนยังมีความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อทุกชีวิต

คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งหนึ่งที่มีบทบาทมากในทุก ๆ ด้าน การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เพราะได้เปรียบในเรื่องของสี เสียง ภาพ การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสื่อในการเรียนในลักษณะของการโต้ตอบ (Interaction Mode) ก่อให้เกิดการเรียนแบบเอกัตบุคคลสำหรับผู้เรียนแต่ละคน (Splittgerber, 1979) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนตามความถนัดและความสามารถของตนเองได้

คอมพิวเตอร์สามารถใช้ได้กับทุกสาขาวิชาขึ้นอยู่กับผู้สร้างโปรแกรมและผู้ใช้ โดยต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม คุ่มค่าตลอดจนคุณภาพบทเรียน (Billings, 1983) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียนและลดเวลาในการเรียน เป็นผลให้ช่วย

ลดค่าใช้จ่ายไปพร้อม ๆ กัน (Erickson and Carl, 1977; Billings, 1983)

นิตยสารคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้ผู้เรียนซึ่งเรียนอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะนิตยสารสามารถค้นหาได้ง่าย สามารถอ่านได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาโดยไม่ต้องลงทุนมากอีกทั้งยังสามารถเก็บไว้ได้นาน เนื้อหาที่เสนอแต่ละเล่มจะมีสิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา

การศึกษาระดับปริญญาโทนั้นไม่ต้องเรียนกันมากวิชานักประมาณ 15-20 วิชาก็มากเกินไปพอแล้ว แต่จำนวนวิชาเพียงแค่นี้ยังไม่พอเพียงพอจะเป็นพื้นฐานให้บัณฑิตคอมพิวเตอร์ได้อย่างลึกซึ้ง ถ้าจะบังคับให้เรียนมากกว่านั้นก็มากเกินไปอีก ในขณะเดียวกันเมื่อตั้งแนวไว้ว่านักศึกษาจะมาจากสาขาวิชาใดก็ได้แล้วก็มีปัญหาเรื่องพื้นฐานที่รู้มาไม่เท่ากันประการหนึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ จะทำอย่างไรจึงจะให้วิชาเหล่านั้นเป็นทั้งวิชาเบื้องต้นและพื้นฐานของเนื้อหาในระดับสูงได้ เรื่องนี้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ก็มีแนวคิดแก้ไขปัญหามาจัดหลักสูตรของตนเอง (ครรรชิต มาลัยวงศ์, 2535)

วิธีการหนึ่งที่จะแก้ปัญหานี้ได้คือ นิสิตนักศึกษาควรจะได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้มากยิ่งขึ้นทางที่ดีที่สุดคือ ค้นคว้าและหาหนังสือหรือนิตยสารที่ให้ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์มาอ่านและทำความเข้าใจจึงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับบัณฑิตวิทยาลัยนั้นดูผิวเผินก็เป็นเรื่องง่ายแต่การจัดหลักสูตรให้ดีและเหมาะสมนั้นไม่ใช่ของง่ายเลย ก่อนอื่นต้องทราบตลาดแรงงานคอมพิวเตอร์ต้องการคนประเภทใดมีความรู้ด้านใด และทำงานอะไรได้บ้าง ความรู้แค่เรียนโปรแกรมเป็นหรือใช้ dBASE II เป็นนั้นยังไม่พอที่จะทำงานคอมพิวเตอร์ได้ต่อมาก็ต้องกำหนดวิชาและเนื้อหาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะเทคโนโลยีด้านนี้เปลี่ยนแปลงเร็วมากมีวิชาใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย แม้แต่เรื่องพื้นฐานอย่างการเขียนโปรแกรม ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปมากและโดยที่การผลิตบัณฑิตแต่ละรุ่นต้องใช้เวลานาน ดังนั้นจึงต้องคอยปรับหลักสูตรและเนื้อหาวิชาให้ใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ (ครรรชิต มาลัยวงศ์, 2530)

ในการศึกษาโดยทั่วไป ไม่ว่าจะระดับปริญญาตรี โท หรือเอก หรือการศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการมักจะมุ่งผลิตนักวิชาการหรือวิชาชีพเฉพาะ มักจะไม่กว้างและความรู้รอบ

มักจะมาจกประสพการณ์ในการทำงานและการดำรงชีวิต ดังนั้นจะต้องหาวิธีผสมผสาน การศึกษา การทำงาน และประสพการณ์ การดำรงชีวิตให้สอดคล้องกัน

การอ่านนิตยสารคอมพิวเตอร์ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้นักศึกษา (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2535) ระดับบัณฑิตศึกษามีความคิด ความรู้ที่กว้างขวางขึ้น การศึกษาการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คงจะทำให้บัณฑิตในอนาคตมีคุณภาพสูงขึ้น และอาจจะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนหรือบุคคลที่สนใจนำมาประกอบการเรียนการสอน หรือเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองต่อไป ดังนั้นจำเป็นต้องหาวิธีผสมผสาน การศึกษา การทำงาน และประสพการณ์การดำรงชีวิตให้สอดคล้องกัน

จากวัตถุประสงค์และเนื้อหาของนิตยสารคอมพิวเตอร์ซึ่งมีมากมายหลายฉบับในห้องตลาดขณะนี้ จะเห็นได้ว่าบริษัทที่พิมพ์นิตยสารคอมพิวเตอร์ได้พยายามจัดทำสิ่งพิมพ์ที่ส่งเสริมการพัฒนาการด้านคอมพิวเตอร์ไปยังผู้อ่าน ซึ่งถ้าการดำเนินการดังกล่าวบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จึงควรจะมีการศึกษาถึงการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ทั้ง 3 ด้านคือพฤติกรรมก่อนรับข่าวสาร พฤติกรรมระหว่างรับข่าวสารและพฤติกรรมหลังรับข่าวสาร เพราะความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาก็ที่คณะหนึ่งคือ แนวคิดที่มุ่งไปที่พฤติกรรมมนุษย์ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า การนำพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาทางการศึกษาและการเรียนการสอน เป็นพื้นฐานของเทคโนโลยีการศึกษา ดังนั้นเทคโนโลยีการศึกษาจึงเป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจมนุษย์และศึกษาว่ามนุษย์เรียนรู้ได้อย่างไร เป็นการใช่วิธีวิเคราะห์ระบบ แล้วนำความรู้ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้าไปประยุกต์แก้ปัญหาหรือเสริมสร้างการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นเทคโนโลยีการศึกษาตามทัศนะนี้ เน้นด้านเทคนิควิธีการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมมากกว่าการเน้นวัสดุอุปกรณ์ อีกประเด็นหนึ่งก็คือ ในการทำนิตยสารคอมพิวเตอร์ถ้าไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้รับสารเป้าหมายของการสื่อสารผู้รับสารเหล่านั้นมีลักษณะอย่างไร มีความต้องการอย่างไร มีความสนใจอะไร มีความรู้ขนาดไหนมีทัศนคติและค่านิยมอย่างไร เป็นต้น การส่งข่าวก็ไร้ผลสูญเปล่า พจนมาลัย สิละยูวะ (2532) กล่าวว่า ในการสื่อสารที่ดีผู้ส่งสารต้องคำนึงถึงผู้รับสารอยู่เสมอเพราะ

ผู้รับสารจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการสื่อสาร หากผู้รับสารเข้าใจสารของผู้ส่งสารการสื่อสารก็จะประสบความสำเร็จ ในทางตรงกันข้ามหากผู้รับสารไม่เข้าใจสารของผู้ส่งสารการสื่อสารก็ล้มเหลว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยจัมกัทรบ) ที่เข้ารับการศึกษานี้ ในปีการศึกษา 2537 อันได้แก่

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์

4. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ภาควิชาครุศาสตร์ เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

6. มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

7. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

8. มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

2. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างถิ่น

ภูมิลำเนา ได้แก่

1. สาขาที่จบก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท ระหว่าง มนุษยศาสตร์ หรือสังคม-
ศาสตร์ กับวิทยาศาสตร์

2. แหล่งที่ตั้งของสถาบันการศึกษาที่จบก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท ระหว่าง
ต่างจังหวัดหรือในกรุงเทพมหานคร

3. หน้าที่การงานก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท ระหว่าง เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับ
คอมพิวเตอร์

3. การศึกษาการรับข่าวสาร ทั้ง 3 ด้านคือ พฤติกรรมก่อนรับข่าวสาร พฤติกรรม
ระหว่างรับข่าวสาร และพฤติกรรมหลังรับข่าวสาร ศึกษาจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและความสนใจในคอมพิวเตอร์

ศึกษาลักษณะทางประชากรของผู้รับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์
ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชาที่จบและหน้าที่การงานก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท รวมทั้งความ
เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ระหว่างที่ศึกษาปริญญาโท

ตอนที่ 2 การรับข่าวสาร ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากนิตยสาร
คอมพิวเตอร์ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

2.1 แหล่งข่าวสารและการได้มาของข้อมูลข่าวสารทางด้าน
คอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

2.2 ลักษณะพฤติกรรมการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์
และการนำข่าวสารข้อมูลไปใช้ประโยชน์

2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อนิตยสารคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์

การเปรียบเทียบการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

3.1 สาขาที่จบก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท ระหว่าง มนุษยศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ กับวิทยาศาสตร์

3.2 แหล่งที่ตั้งของสถาบันการศึกษาที่จบก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท ระหว่างต่างจังหวัดหรือในกรุงเทพมหานคร

3.3 หน้าที่การงานก่อนที่จะศึกษาปริญญาโท ระหว่างเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

4. นิตยสารคอมพิวเตอร์ที่นำมาศึกษาเพื่อแยกประเภทของข่าวสารทางด้านคอมพิวเตอร์ เลือกเฉพาะนิตยสารที่นิตยสารระดับบัณฑิตศึกษา สาขาเทคโนโลยีการศึกษานิยมอ่านจำนวน 10 ชื่อเรื่อง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2537 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2538 โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นนิตยสารคอมพิวเตอร์ที่นิยมนำมาอ่าน

5. ข่าวสารคอมพิวเตอร์ จากข้อมูลและการสัมภาษณ์บรรณาธิการนิตยสารคอมพิวเตอร์ แบ่งเป็น 10 ประเภท ดังนี้คือ

1. ธุรกิจทางด้านคอมพิวเตอร์
2. ข่าวและผลิตภัณฑ์ใหม่
3. สาระความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
4. คอมพิวเตอร์การศึกษา
5. คอมพิวเตอร์เพื่อความบันเทิง เช่น เกมคอมพิวเตอร์
6. เทคนิคพิเศษในการใช้โปรแกรม
7. การเขียนโปรแกรมเพื่อประยุกต์ใช้งาน
8. รูปแบบในการเลือกซื้อ hardware และ software
9. การทดสอบ hardware และ software
10. ถาม-ตอบปัญหาคอมพิวเตอร์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การรับข่าวสาร หมายถึง แบบพฤติกรรมการเรียนรู้ที่บุคคลนำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนรู้โดยเฉพาะพฤติกรรมก่อนรับข่าวสาร พฤติกรรมระหว่างรับข่าวสาร และพฤติกรรมหลังรับข่าวสาร

2. นิตยสารคอมพิวเตอร์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ซึ่งตามปกติมีปกอ่อนที่มีเนื้อหาประกอบด้วยบทความหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยผู้เขียนหลายคน มีจำหน่ายตามท้องตลาด และกำหนดออกที่แน่นอนอาจเป็นรายสัปดาห์ รายกัณฑ์หรือรายเดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยจำกัดรับ) ที่เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท ในปีการศึกษา 2537 อันได้แก่

สถาบันการศึกษา	จำนวน (คน)
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	20
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	39
4. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	29
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	13
6. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	34
7. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	41
8. มหาวิทยาลัยบูรพา	25
รวม	224

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา

รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ การสัมภาษณ์ผู้รู้ บรรณาธิการนิตยสารคอมพิวเตอร์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยจำแนกคำถามตามการรับข่าวสารและประเภทของข่าวสาร แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ พฤติกรรมก่อนรับข่าวสาร พฤติกรรมระหว่างรับข่าวสารและพฤติกรรมหลังรับข่าวสาร แบบสอบถามดังกล่าวแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบตรวจคำตอบ (check-list) เพื่อถามสถานภาพของผู้ตอบ และความสนใจในคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 2 แบบสำรวจการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ เพื่อศึกษา การรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้เป็นแบบตรวจคำตอบ (check-list) และเติมข้อความ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนิตยสารคอมพิวเตอร์

3. การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำความรู้ที่ได้มาออกแบบ สร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจแก้ไข

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับตัวแทนกลุ่มประชากรที่เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 20 คน คือ นิสิตปริญญาโท สาขาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. นำแบบสอบถามมารับปรุงแก้ไขอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยจัมปาศักดิ์) ที่เข้ารับการศึกษานี้ในปีการศึกษา 2537 ทั้ง 8 สถาบัน โดยยื่นซองแบบสอบถามทั้งหมดกับหัวหน้าภาควิชาการศึกษาทั้ง 8 สถาบัน แล้วจึงขออนุญาตวันเวลาในการรับแบบสอบถามคืนต่อไปก่อนเวลานัดหมายเพื่อรับแบบสอบถามคืน 2 วัน ผู้วิจัยทำการติดต่อกับสถาบันการศึกษาอีกครั้งเพื่อสอบถามว่าสามารถขอรับแบบสอบถามได้ตามกำหนดหรือไม่ ในกรณีที่ยังไม่พร้อมในการคืนแบบสอบถาม ผู้วิจัยขออนุญาตวันและเวลาใหม่ หลังจากนั้นจึงไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ตามวันและเวลาดังกล่าว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว จึงตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกรายฉบับที่ไม่สมบูรณ์จนไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ออก แล้วจึงใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

แบบสอบถามตอนที่ 2 นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 นำคำตอบที่ได้มาสรุปแล้วอภิปรายผล ตามลำดับที่ผู้ตอบคำนึงถึงมากที่สุด

6. การนำเสนอข้อมูล

จะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง และแปลความหมายเป็นความเรียงแต่ละ

ตอน ๆ ไป

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงพฤติกรรมการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการรับข่าวสารจากนิตยสารคอมพิวเตอร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน
3. เป็นแนวทางแก่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในการศึกษา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการรับข่าวสารที่มีผลต่อการศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาให้ดีขึ้น
4. เป็นแนวทางในการทำวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสาร